

Huvudman

Uppsala kommun
Uppsala.kommun@upsala.se

Beslut

Datum 2025-02-05

Dnr SI 2025:364

Sida 1 (7)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Västra Stenhagenskolan i Uppsala kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Uppsala kommun att senast den **4 april 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Uppsala kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Uppsala kommun ska vidta följande åtgärder

Skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

- Se till rektorn beslutar om rutiner för hantering och omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Rutinen ska ges in till Skolinspektionen i samband med redovisning av vidtagna åtgärder (5 kap. 4 e § skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2025:364) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen genomför under vårterminen 2025 en tematisk tillsyn för att kontrollera om verksamheten vid de skolor som ingår i tillsynen uppfyller författningarnas krav avseende skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt lärarens instruktioner.

Tillsynen har genomförts genom besök i skolenheten den 15 januari 2025. Som en del av tillsynen har lektionsobservationer, samtal med lärare och en intervju med rektorn genomförts. Vidare har dokumentation granskats, bl.a. ordningsregler och skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i samband med tillsynsbesöket efterfrågat skolenhetens ordningsregler och rutin för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Skolans ordningsregler är beslutade av rektorn. I skolans ordningsregler anges att mobiltelefoner ska lämnas in vid lektionens början samt hur personalen ska agera om ordningsreglerna inte följs. Rektorn uppger att det inte finns några ytterligare instruktioner om hur mobiltelefoner ska hanteras. Av skolans ordningsregler framgår inte hur omhändertagandet av mobiltelefonerna ska gå till, hur de ska samlas in och förvaras på ett betryggande sätt eller hur de ska återlämnas till rätt person.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att det ska för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 4 b-4 d §§. Rektorn beslutar om sådana rutiner. (5 kap. 4 e § skollagen)

Det framgår av förarbetena till skollagen att det är skolans ansvar att förvara omhändertagna föremål på ett säkert sätt till dess att de lämnas tillbaka. Av rutinerna bör bl.a. framgå hur omhändertagandet av utrustningen ska gå till, exempelvis hur föremålen ska förvaras på ett betryggande sätt och hur insamlandet av utrustningen ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas. Det ska inte föreligga någon osäkerhet om huruvida ett föremål har omhändertagits eller huruvida det har lämnats tillbaka (Prop. 2021/22:160 s.230).

Det bör vara rektorn som beslutar om sådana rutiner med utgångspunkt i de förutsättningar som finns vid den berörda skolenheten. Frågan kan dock med fördel hanteras inom ramen för arbetet med skolans ordningsregler i syfte att utforma och förankra rutinerna med personal, elever och föräldrar (prop. 2021/22:160 s. 127 och 235).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenheten saknar skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Utredningen i ärendet visar att skolans ordningsregler endast anger att mobiltelefoner ska lämnas in vid lektionens början samt vad som sker om ordningsreglerna inte följs. Några ytterligare rutiner finns inte. Rutinen saknar således förtydliganden kring åtgärder som rör hur omhändertagandet ska gå till. Det vill säga hur föremålen ska förvaras på betryggande sätt samt hur insamlandet av utrustningen ska ske så att det framgår till vem föremålen sedan ska återlämnas till.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Uppsala kommuns verksamhet vid Västra Stenhagenskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Det finns därför skäl att förelägga Uppsala kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av tillsynen framgår att lektionerna på skolan i regel är mobilfria. Lärare samlar in mobilerna i en mobillåda när lektionen börjar och eleverna hämtar mobiltelefonerna när lektionen slutar. Om en elev inte lämnar in sin mobil får eleven en tillsägelse och hjälper inte det följer personalen en konsekvenstrappa inom ramen för skolans ordningsregler. Rektorn uppger i intervju att regeln om mobiltelefoner kan undantas, exempelvis om eleverna ska fotografera sina alster på bildlektionen exempelvis. Vid undantag informeras eleverna av läraren.

Rektor och lärare uppger att det på grund av mobilförbudet är ovanligt att elever använder sina mobiltelefoner under lektionerna. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer förekommer ingen mobiltelefonanvändning. Samtliga lärare börjar lektionerna med att samla in elevernas mobiltelefoner i en låda och delar sedan ut dem till eleverna när lektionen är slut. Däremot noterar Skolinspektionen att ett par elever har hörlurar i öronen och lyssnar på musik under lektionen. Lärarna till dessa elever beskriver detta som en anpassning för att eleverna ska fokusera bättre. Eleverna som lyssnar på musik förvarar sin mobil i lådan men brukar ha igång en spellista. En lärare uppger att hen kan låta elevernas ha sina mobiler om de lyssnar på musik samtidigt som de arbetar enskilt med då ska spellistan vara synlig så att läraren ser att annat inte görs. Det finns elever som får använda mobiltelefoner av särskilda skäl, exempelvis elever som har diabeteslarm, elever som läser svenska för invandrare och använder översättningsappar och uppläsningstjänster.

När det gäller förekomsten av datorer visar tillsynen att det sker enligt lärarens instruktioner. Flera lärare uppger att de instruerar eleverna att locken ska vara stängda under genomgångar. Lärarna instruerar eleverna när datorerna ska användas och förbereder eleverna innan så att de har med sig dem. Några av de intervjuade lärarna uppger att eleverna kan få välja om de vill skriva för hand eller på datorn men att de behöver se till så att eleverna använder datorerna till rätt saker.

Under Skolinspektionens lektionsobservationer sker ingen användning av datorer utan tillåtelse från lärarna. I anslutning till lektionsobservationerna uppger lärarna att det dock förekommer att elever brukar använda datorerna till annat än undervisning, exempelvis för att spela spel. Lärarna

behöver därför gå runt i klassrummet för att se till att eleverna använder datorn till rätt saker. När eleverna använder datorerna till annat får de en tillsägelse. Om eleven inte rättar sig följs skolans konsekvenstrappa.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som

1. sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller
2. utgör extra anpassningar eller särskilt stöd enligt 3 kap.

Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall än som avses i första stycket. (5 kap. 4 a § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning vid undervisning endast får användas enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande. Det innebär att privat användning som huvudregel inte är tillåten och det gäller oavsett om det är av skolan tillhandahållen elektronik eller en elevs privata utrustning. Ett eventuellt användande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning ska därmed utgöra ett medel i undervisningen för att utveckla eleverna mot utbildningens mål. Utgångspunkten är att läraren ger generella instruktioner. Lärarens instruktion behöver dock inte vara samma för alla elever. Elever kan arbeta med olika uppgifter och utifrån det pedagogiska syftet kan elever som arbetar med en viss typ av uppgifter få använda mobiltelefoner eller annan elektronisk kommunikationsutrustning medan andra som arbetar med andra uppgifter inte får det. Enligt första stycket andra punkten ska det även vara möjligt att använda mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning om användningen sker som en extra anpassning eller särskilt stöd enligt 3 kap. (Prop. 2021/22:160 s.230)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet är fattat av utredaren Fredrik Asplén. Utredaren Kajsa Wennberg har varit föredragande i ärendet.